

SEMINARIUM MAGISTERSKIE W R. AK. 2024/2025
STUDIA II STOPNIA STACJONARNE (FA,FATR, FON)

❖ **FILOLOGIA ANGIELSKA**

DR DANIEL KARCZEWSKI (językoznawstwa/językoznawstwo stosowane)

Zakład Językoznawstwa Angielskiego
dakar@uwb.edu.pl

Seminarium magisterskie będzie koncentrować się na analizie wypowiedzi zawierających kwantyfikatry *każdy* i *wszystkie* (np. „wszystkim w pracy podobała się moja fryzura”) w języku angielskim i języku polskim. Uczestnicy zbadają, czy interpretacja kwantyfikatorów różni się w zależności od języka, w którym została sformułowana dana wypowiedź. Prowadzący zapewni narzędzia badawcze, które umożliwią uczestnikom

seminarium przeprowadzenie ankiety i zebranie własnych danych empirycznych, stanowiących podstawę do dalszej analizy.

Poza czytaniem i przedstawianiem pozycji z literatury przedmiotu, studenci będą poznawać kolejne etapy pisania pracy dyplomowej, takie jak wybór tematu, plan pracy, zbieranie odpowiedniej literatury, planowanie zawartości rozdziału, itp., oraz techniczne aspekty dotyczące formalnej strony pracy: sporządzanie odsyłaczy, tworzenie bibliografii, cytowanie, parafraza. Będziemy także omawiać charakterystyczne cechy dyskursu akademickiego oraz najczęściej popełniane błędy językowe.

DR TOMASZ MICHTA

Zakład Językoznawstwa Angielskiego
t.michta@uwb.edu.pl

Seminarium poświęcone będzie dwóm tematom przewodnim, którymi będą zastosowanie ChatGPT w leksykografii oraz kolokacje. Większość prac powinna dotyczyć jednego z tych zagadnień. Inne tematy są możliwe jedynie po uzgodnieniu.

Pod względem metodologicznym prace mogą obejmować opis i interpretację danych językowych, ale mogą też uwzględniać analizę z wykorzystaniem metod lingwistyki korpusowej oraz wybranych metod eksperymentalnych. Dopuszczalne są również prace opierające się na replikacji wcześniej przeprowadzonych badań, o ile taki wybór zostanie odpowiednio umotywowany.

Nie jest wymagana wcześniejsza znajomość żadnego z wymienionych tematów przewodnich. Potrzebne informacje zostaną przedstawione w pierwszym semestrze. Osoby wstępnie zainteresowane zachęcam do lektury trzech pierwszych pozycji ujętych w sylabusie w ramach literatury przedmiotu, czyli de Schryver 2023, Lew 2024, Szudarski 2023.

de Schryver, Gilles-Maurice (2023), Generative AI and Lexicography: The Current State of the Art Using ChatGPT, *International Journal of Lexicography*, 36(4): 355–387, <https://doi.org/10.1093/ijl/ecad021>

Lew, R. (2024), Dictionaries and lexicography in the AI era. *Humanit Soc Sci Commun* 11, 426 (2024). <https://doi.org/10.1057/s41599-024-02889-7>

Szudarski, P. (2023), *Collocations, Corpora and Language Learning*, Cambridge: Cambridge University Press.

Zakres tematyczny promowanych prac:

- ocena jakości opisu leksykograficznego wygenerowanego przez ChatGPT,
- przydatność ChatGPT jako narzędzia źródła danych o języku,
- wykorzystanie ChatGPT do oceny danych językowych,
- kolokacje w języku ogólnym i specjalistycznym,

- reprezentacja kolokacji w słownikach,
- reprezentacja kolokacji w podręcznikach do nauki języka,
- kolokacje w ujęciu porównawczym,
- ocena kompetencji kolokacyjnej użytkowników języka,
- czynniki wpływające na przyswajanie kolokacji,
- konstruowanie słowników,
- badania nad użytkownikami słowników,
- analiza słowników pod wybranym aspektem (np. analiza makro-, mikro-, i mediostruktury),
- analiza słowników określonych typów i określonych dziedzin,

❖ FILOLOGIA ANGIELSKA Z ELEMENTAMI TRANSLATORYKI

DR BEATA PIECZYCHNA (językoznawstwa/językoznawstwo stosowane)

Zakład Translatoryki i Dydaktyki Języków Obcych
b.pieczychna @uwb.edu.pl

Seminarium zostanie poświęcone różnym aspektom tłumaczeń specjalistycznych, użytkowych, literackich oraz audiowizualnych. Tematy mogą dotyczyć zarówno tekstów napisanych w języku angielsku i przełożonych na język polski, jak i tekstów, których językiem źródłowym jest język polski i które zostały przetłumaczone na język angielski. Zwyczajowo celem pracy dyplomowej z zakresu translatoryki jest przeanalizowanie i zinterpretowanie wybranych przekładów, z uwzględnieniem założeń teorii języko- oraz przekładoznawczych. Pytania badawcze mogą dotyczyć technik i strategii tłumaczeniowych zastosowanych przez danego tłumacza, problemów tłumaczeniowych, jakie stwarzają określone rodzaje tekstów, czy błędów językowych i tłumaczeniowych zidentyfikowanych w danym przekładzie oraz ich wpływu na recepcję czytelniczą. Refleksją objąć można także następujące zagadnienia: różnice pomiędzy przekładami tego samego tekstu źródłowego (np. *Alicja z Krainy Czarów* w przekładzie R. Stillera i G. Wasowskiego), sposób tłumaczenia wybranej części mowy w określonym typie tekstu (np. przekład przymiotników w opisach reklamowych perfum) czy ocena ekwiwalencji i adekwatności tłumaczeniowej (np. w tłumaczeniu not dyplomatycznych z języka polskiego na język angielski).

DR HAB. JOANNA SZERSZUNOWICZ, PROF. UWB (językoznawstwa/językoznawstwo stosowane)

Zakład Językoznawstwa Polonistycznego i Komparatystyki
j.szerszunowicz@uwb.edu.pl

Językowo-kulturowe aspekty przekładu

Seminarium poświęcone jest wybranym zagadnieniom przekładu analizowanym na różnorodnym materiale badawczym (gry wideo, memy internetowe, blogi, filmy, komunikaty reklamowe, teksty literackie i specjalistyczne), ze szczególnym uwzględnieniem aspektów językowo-kulturowych. W ramach spotkań seminaryjnych będą omawiane następujące aspekty: przekład leksyki kulturowej; nazwy własne jako nośniki kultury; translacja leksemów i frazemów o osadzeniu kulturowym; tłumaczenie idiomów; uwarunkowana kulturowo kreatywność językowa w przekładzie (neologizmy, modyfikacje

stałych połączeń wyrazowych, gra słów); intertekstualność, interdyskursywność i lakunarność w ujęciu translatorycznym.

Linguo-cultural aspects of translation

The seminar is devoted to selected translation issues analysed on varied research material (video games, Internet memes, blogs, films, advertisements and commercials, literary and specialist texts), with a special focus on linguo-cultural aspects. Within its framework, the following problems will be discussed: translation of culture-bound lexis; proper names as culture carriers; lexemes and phrasemes rooted in culture; translation of idioms; rendering of culturally conditioned linguistic creativity (neologisms, modifications of fixed expressions, word play); intertextuality, interdiscursivity and lacunarity from a translational perspective.

❖ FILOLOGIA ANGIELSKA Z ELEMENTAMI TRANSLATORYKI/ ❖ FILOLOGIA ANGIELSKA

DR HAB. GRZEGORZ MOROZ, PROF. UWb (literaturoznawczo-kulturoznawcze)

Katedra Literatur Anglojęzycznych
Zakład Komparatystyki Literackiej
g.moroz@uwb.edu.pl

Podstawowym tematem seminarium będzie szeroko pojęte podróżopisarstwo anglojęzyczne. Analizować będziemy zarówno teksty z gatunku ‘non-fiction’, jak też teksty ‘beletrystyczne’, których głównym, lub jednym z głównych wątków jest podróż. W pierwszym roku seminarium zajmiemy się przyswojeniem podstawowych podstaw i terminów teoretycznych z zakresu podróżopisarstwa anglojęzycznego oraz historią podróżopisarstwa. Dopuszczam możliwość pisania prac na inne tematy literaturoznawcze, jak również prac analizujących przekłady podróżopisarstwa.

DR HAB. JERZY KAMIONOWSKI, PROF UWb (literaturoznawczo-kulturoznawcze)

Katedra Literatur Anglojęzycznych
Zakład Literatur Ameryki Północnej
j.kamionowski@uwb.edu.pl

Uczestnicy seminarium pogłębiają swoją wiedzę z zakresu historii literatury angielskiej i amerykańskiej oraz rozwijają umiejętności analizy i interpretacji dzieł literackich, potwierdzając tym samym swoje kompetencje literaturoznawcze.

Seminarium ma za zadanie doprowadzić studentów do napisania pracy magisterskiej z zakresu literaturoznawstwa. W czasie spotkań seminaryjnych uczestnicy zapoznają się z wymaganiami dotyczącymi pracy magisterskiej i technicznymi aspektami jej pisania, mają okazję przedyskutować wybór tematów, otrzymują informacje zwrotne na temat jakości postępów w pracy nad tematem. W pierwszym roku obowiązkiem studentów jest sformułowanie tematu, przedstawienie planu pracy, zebranie części bibliografii, zaprezentowanie przed grupą dwóch zagadnień poruszanych w pracy oraz

napisanie jednego (kompletnego) rozdziału pracy. W drugim roku seminarium studenci pracują indywidualnie pod kierunkiem prowadzącego nad swoimi pracami.

Sugerowana przez promotora tematyka: **literatura afroamerykańska, feminizm, postmodernizm, proza i poezja XX wieku.**

DR HAB. JACEK PARTYKA (literaturoznawczo-kulturoznawcze)

Katedra Literatur Anglojęzycznych
Zakład Literatur Ameryki Północnej
j.partyka@uwb.edu.pl

Literatura amerykańskiego romantyzmu

Przedmiotem seminarium będzie literatura amerykańskiego romantyzmu odczytana z perspektywy współczesnych teorii badawczych. Zajęcia w pierwszym semestrze dotyczyć będą: 1. historycznych, politycznych i społecznych kontekstów, w ramach których wyłonił się amerykański romantyzm; 2. przedstawienia czołowych twórców amerykańskiego romantyzmu w filozofii, eseistyce, prozie i poezji; 3. prezentacji i lektury wybranych utworów. W semestrze drugim omówione zostaną perspektywy badawcze, które posłużyć mogą w interpretacji amerykańskich tekstów romantycznych: ekokrytyka, teoria queer, teoria gender, kwestie rasowe, feminizm, postkolonializm, teoria adaptacji, przekładoznawstwo, badania archiwalne i porównawcze, historia recepcji dzieła, historiografia.

Proponowane obszary badawcze:

1. Perspektywa postkolonialna w lekturze wczesnej prozy Hermana Melville'a (*Typee, Omoo*)
2. Rasa i rasizm w prozie Hermana Melville'a (*Benito Cereno, Moby-Dick*)
3. Gender i queer w prozie Hermana Melville'a (*Moby-Dick, Billy Budd*)
4. Krytyczna recepcja prozy Hermana Melville'a w XIX i XX wieku (w USA i/lub w Polsce)
5. Studium porównawcze dwóch lub więcej wybranych polskich przekładów amerykańskich autorów romantycznych
6. Techniki stylu literackiego Edgara Allana Poe'go
7. Wpływ Edgara Allana Poe we Francji (Charles Baudelaire, Stéphane Mallarmé, Paul Valéry, Michel Butor) lub w twórczości Vladimira Nabokova i/lub Fiodora Dostojewskiego
8. „Wędrowka piesza” w poezji Walta Whitmana i prozie Henry'ego Davida Thoreau
9. Przyroda i myślenie ekokrytyczne w amerykańskim romantyzmie
10. Historia Nowej Anglii w pismach Nathaniela Hawthorne'a
11. Nieheteronormatywność w pismach Walta Whitmana
12. Transcendentalizm i polityka (np. Henry David Thoreau i ruch abolicjonistyczny; nieposłuszeństwo obywatelskie; sympatie polityczne Walta Whitmana)
13. Historia edycji wierszy Emily Dickinson
14. Płynny tekst *Billy Budda* Hermana Melville'a
15. Feminizm i problematyka gender w pismach Margaret Fuller
16. Związki między amerykańskim i polskim romantyzmem (Margaret Fuller – Ralph Waldo Emerson – Adam Mickiewicz)
17. Romantyzm amerykański a wojna secesyjna (reakcje i odniesienia w prozie i poezji)
18. Amerykański renesans – założenia i krytyka pojęcia
19. Adaptacja amerykańskiego romantyzmu na potrzeby kina i seriali telewizyjnych (teoria adaptacji; narratologia; studia porównawcze)
20. Dawne i współczesne biografie amerykańskich romantyków (studia porównawcze; historiografia)

Dr ANNA MARIA KARCZEWSKA (literaturoznawczo-kulturoznawczy)

Katedra Literatur Anglojęzycznych
Zakład Komparatystyki Literackiej

Celem seminarium jest przygotowanie studentów do napisania pracy magisterskiej na tematy związane z dyskursem posthumanizmu w literaturze.

Przykładowe obszary tematyczne:

- fikcja klimatyczna
- narracje ekstynktywne
- nie-ludzkie narracje
- studia nad zwierzętami
- relacje międzygatunkowe
- niebieska humanistyka
- narracje antropocenu

Przykładowe tematy prac z poprzednich lat:

„Drwale” Annie Proulx i „Listowieść” Richarda Powersa: krytyka antropocentrycznego podejścia do natury na podstawie powieści z gatunku fikcji klimatycznej

Narracje zwierzęce: psi narrator w książkach „Sztuka ścigania się w deszczu” Gartha Steina oraz „Przewodnicząc Emily. Historia miłości, straty i odwagi” Barbary Hinske

❖ FILOLOGIA OBCA NAUCZYCIELSKA

DR HAB. ZOFIA CHŁOPEK, PROF. UWB (językoznawstwa/językoznawstwo stosowane)

Zakład Translatoryki i Dydaktyki Języków Obcych
z.chlopek@uwb.edu.pl

Psycholingwistyczne aspekty dwu-/wielojęzyczności

W obecnych czasach większość ludzi na świecie posługuje się więcej niż jednym językiem. Dwu-/wielojęzyczność indywidualną charakteryzują procesy psycholingwistyczne odmienne od tych, które zachodzą w umyśle jednojęzycznym (do tych najczęściej studiowanych należą wpływy międzyjęzyczne i transfer pojęciowy). Procesy te można badać poprzez obserwację i analizę recepcji i produkcji języka (mówionego lub pisanego; środków werbalnych, parawerbalnych lub niewerbalnych), procesów nabywania języków obcych, procesów przyswajania języka ojczystego przez dzieci, zaburzeń językowych, a nawet procesów kognitywnych i afektywnych. W trakcie seminarium Studenci przeprowadzą badanie w grupach osób dwu-/wielojęzycznych (dzieci, nastolatków lub dorosłych, na różnych poziomach opanowania swoich języków, reprezentujących różne typy dwu-/wielojęzyczności i dysponujących różnymi językami). Głównym celem tego badania powinien być wgląd w wybrane procesy psycholingwistyczne leżące u podstaw użycia języka. Dodatkowym celem może być ustalenie implikacji dydaktycznych uzyskanych rezultatów.

Psycholinguistic aspects of bi-/multilingualism

Nowadays most people in the world use more than one language. Individual bi-/multilingualism is characterised by psycholinguistic processes which are different from those taking place in a monolingual mind (the most frequently studied processes are cross-linguistic influences and conceptual transfer). These processes can be studied by observing and analysing language comprehension and production (speech or

written language; verbal, paraverbal and nonverbal means of communication), foreign language learning processes, child language acquisition, language disorders, and even cognitive and affective processes. During the seminar, Students will conduct a study with bi-/multilingual people (children, teenagers or adults, at different levels of language proficiency, representing different types of bi-/multilingualism and speaking different languages). The main aim of this study should be an insight into chosen psycholinguistic processes underlying language use. An additional aim can be establishing some didactic implications of the obtained results.

DR EDYTA WAJDA

Zakład Translatoryki i Dydaktyki Języków Obcych

e.wajda@uwb.edu.pl

Współczesne koncepcje w edukacji językowej

Seminarium przeznaczone jest dla osób zainteresowanych zagadnieniami **uczenia się i nauczania języków obcych** oraz **rolą języka angielskiego jako języka obcego** z perspektywy współczesnych koncepcji kształcenia, takich jak np. pedagogika krytyczna, zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (CLIL) czy komunikacja międzykulturowa.

Projekty badawcze w ramach pracy dyplomowej mogą być realizowane za pomocą dowolnych metod badawczych, zarówno ilościowych jak i jakościowych. Przedmiotem badań mogą być (1) uczący się w różnych grupach wiekowych i na różnych etapach edukacji, (2) przyszli i obecni nauczyciele języka angielskiego lub (3) materiały językowe (np. podręczniki), egzaminy (np. test 8-klasisty) czy dokumenty określające politykę językową (np. CEFR).